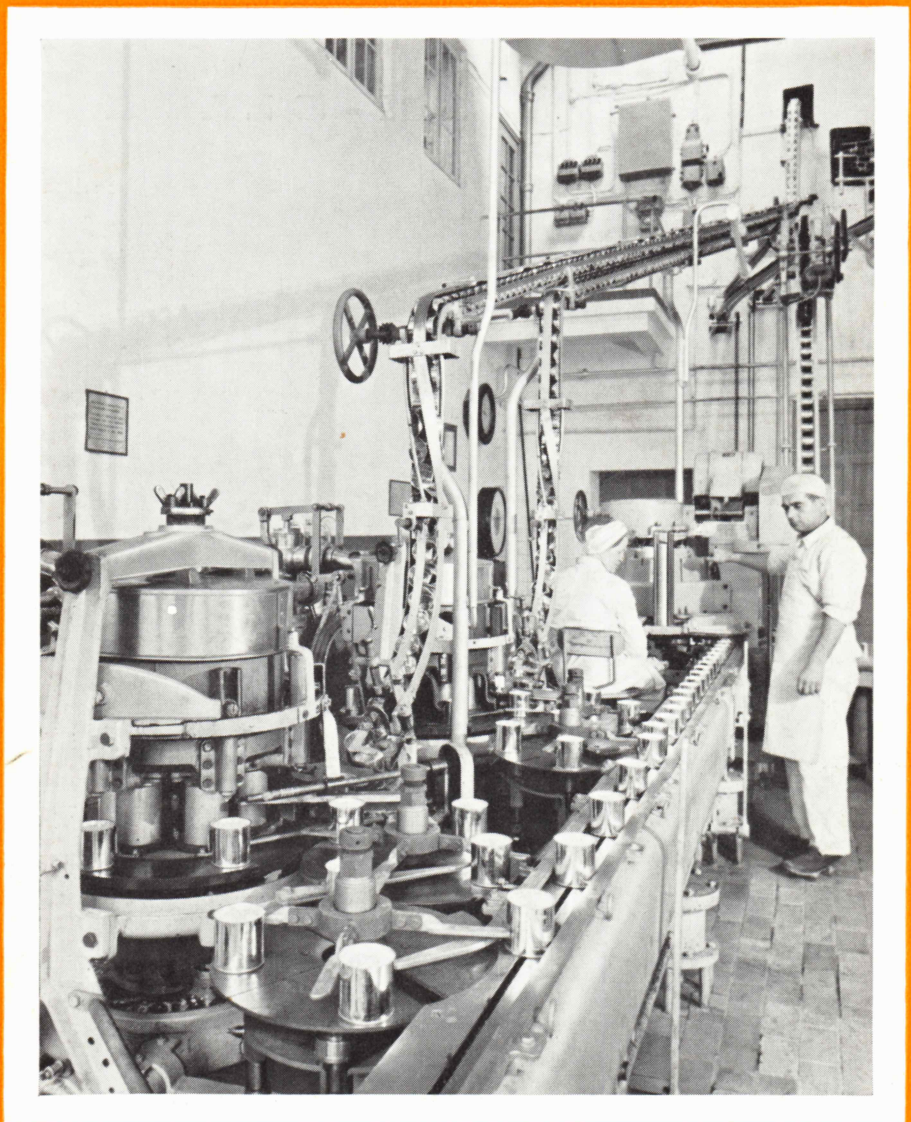
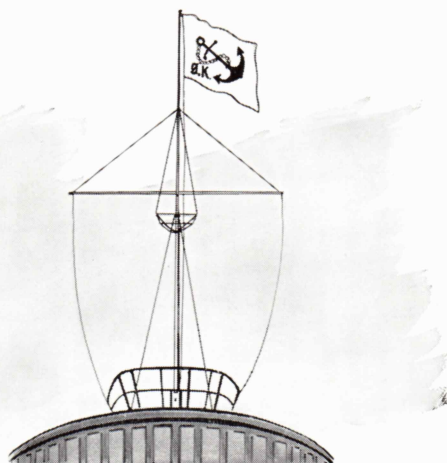

ØK BLADET

ÅRGANG 5 · NUMMER 2 · APRIL 1962

Ø K - B L A D E T

Udgivet af

AKTIESELSKABET DET ØSTASIATISKE KOMPAGNI
Holbergsgade 2, København

ANSVARSHAVENDE REDAKTØR:

G. Holst

REDAKTIONSUDVALG:

J. L. Buch-Larsen

C. E. Olsen

E. Sivertsen

REDAKTIONENS ADRESSE:

ØK-Bladet, A/S Det Østasiatiske Kompagni, Sekretariatet,
Holbergsgade 2, København K

Husk at melde adresseforandring

TRYK:

Bogtrykkeriet Forum, København

Eftertryk kun med redaktionens tilladelse

INDHOLD:

Forsidebillede: Den danske Mælkekondenseringsfabrik, Nakskov. Fyldning og lukning af dåser med sukret, kondenseret mælk.

Front page: The Danish Condensed Milk Factory, Nakskov. Filling and sealing tins of sweetened condensed milk.

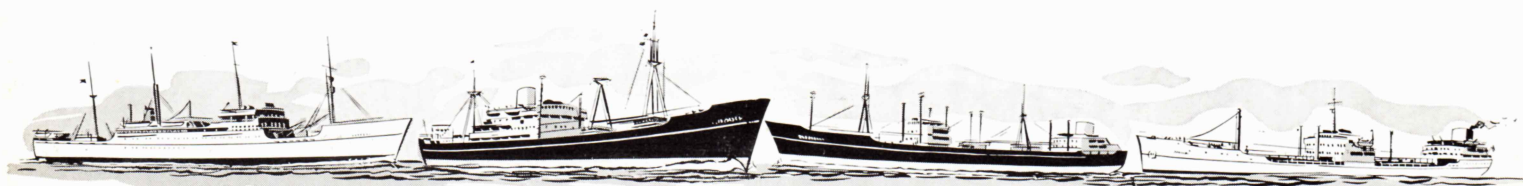
Bagside f. o.: M/T »Mexico«. Bygget af Nakskov Skibsværft i 1920. Dimensioner: 300'×44'×28'. Tonnage: 4.500 ts. dødvægt, 3.013 ts. brutto, 1.830 ts. net. HP 1.600.

Back page (above): M/T »Mexico«. Built by Nakskov Shipbuilding Yard in 1920. Dimensions: 300'×44'×28'. Tonnage: 4.500 TDW, 3.013 GRT, 1.830 NRT. HP 1.600.

Bagside f. n.: S/S »Timsah«. Bygget af Lobnitz & Co., Glasgow, i 1884. Tonnage: 380 ts. dødvægt, 327 ts. brutto, 134 ts. net. HK 330.

Back page (below): S/S »Timsah«. Built by Messrs. Lobnitz & Co., Glasgow. Tonnage: 380 TDW, 327 GRT, 134 NRT. HP 330.

A/S Den danske Mælkekondenseringsfabrik	3
Ny Amerikabåd til N. A. L.	6
Danske grave i Vestindien	7
Nyt til museet	8
Ø. K.-aftener	9
Kompagni-nyt	10
Lynarrangeret statsbesøg i Rangoon	12
Vejen til hurtiglæsning	14
Sporten	17

A/S DEN DANSKE MÆLKEKONDENSERINGS- FABRIK

Som tilfældet er med mange andre store danske virksomheder, begyndte også A/S Den danske Mælkekondenseringsfabrik under meget beskedne forhold. Det var i et nedlagt vaskeri i Nakskov, og mælken hentedes på Nakskov Mejeri i en 40 liter spand, medens sukkeret transporteredes til »fabrikken« i en papirpose fra en lokal købmand. Således var starten til den virksomhed, som i dag råder over tre store, meget moderne indrettede og rationelt drevne fabrikker i Nakskov, Horsens og Nykøbing F., som tilsammen – trods vidtgående mekanisering og rationalisering – beskæftiger ca. 600 medarbejdere, og som har en millioneksport af mælkekonservesprodukter til ikke mindre end 75 lande verden over.

Tanken om oprettelsen af en dansk fabrik til fremstilling af kondenseret mælk opstod i Nakskov i 1906. Efter en lang række forhandlinger realiseredes planerne. Et aktieselskab blev stiftet med en aktiekapital på 50.000 kroner, og virksomheden kom igang. Et kig i selskabets gamle forhandlingsprotokol viser, hvorledes aktierne var fordelt på en række mindre poster, næsten udelukkende tegnet af vestlollandske landmænd samt handelsfolk og håndværksmestre i Nakskov. Størstedelen var kendte og ansete mænd i byen og på egnen, som i fællesskab løftede en opgave og var rede til at løbe en risiko.

Initiativtagerne var på forhånd klar over, at der i første omgang var tale om en forsøgsvirksomhed, men man havde næppe ventet de mange vanskeligheder, som man kom ud for.

Under arbejdet med at videreføre virksomheden kom selskabet i 1909 i forbindelse med etatsråd H. N. Andersen og Det Østasiatiske Kompagni, og der sikredes herigennem både kapital og afsætningsmuligheder for produktionen. Man gik omgående igang med at opføre en ny fabrik, efter at aktiekapitalen var blevet udvidet til 150.000 kroner, og tre år efter, i 1912, yderligere til 225.000 kroner.

I maj 1910 kunne fabrikken i Nakskov tages i brug. Den var stor efter datidens forhold, men der er siden

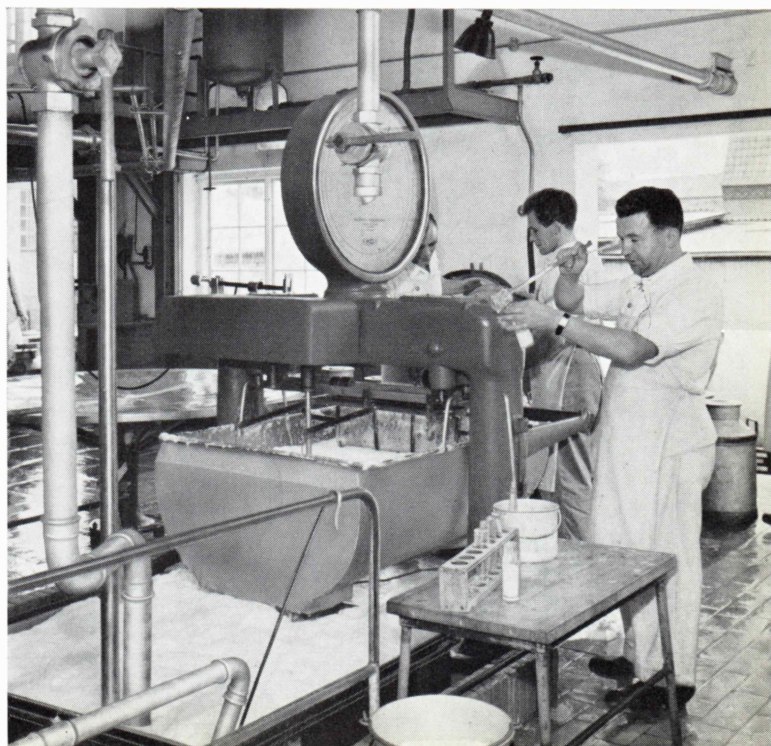
foretaget endnu en lang række udvidelser og ombygninger.

Den nye fabrik og kontakten med Ø. K. gav virksomheden vind i sejlene. I 1918 forøgedes aktiekapitalen til 450.000 kroner, bl. a. af hensyn til erhvervelsen af en ejendom i Maribo, hvor der også indrettedes en mælkekondenseringsfabrik. Denne blev imidlertid nedlagt i 1929, idet produktionen fordeltes på Nakskov-fabrikken og en i 1925 erhvervet kondenseringsfabrik i Nykøbing F. Nogle år forinden, i 1920, havde man bygget en stor mælkekondenseringsfabrik i Horsens. Af hensyn til opførelsen af Horsens-fabrikken foretoges i 1919 igen en aktieudvidelse til 1,8 mill. kr. – hvilket beløb fortsat er selskabets aktiekapital.

På Nykøbing-fabrikken påbegyndtes i marts 1934 en fabrikation af salgsemballage, og her fremstilles nu blikemballager til mange virksomheder inden for dansk kød-, grønt- og fiskekonservesindustri samt til kemisk-teknisk industri (farve- og lakindustri m. fl.). Overgangen til ren emballagefabrik skete i 1955 som en kon-

Nakskov. Ved mælkens indvejning på fabrikken udtages der prøver til laboratoriekontrol.

Nakskov. Weighing-in and sampling of fresh milk.

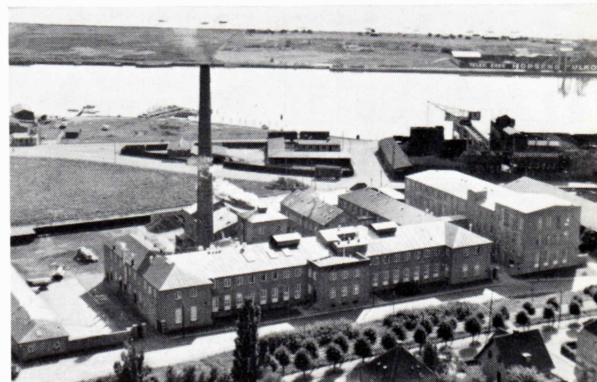
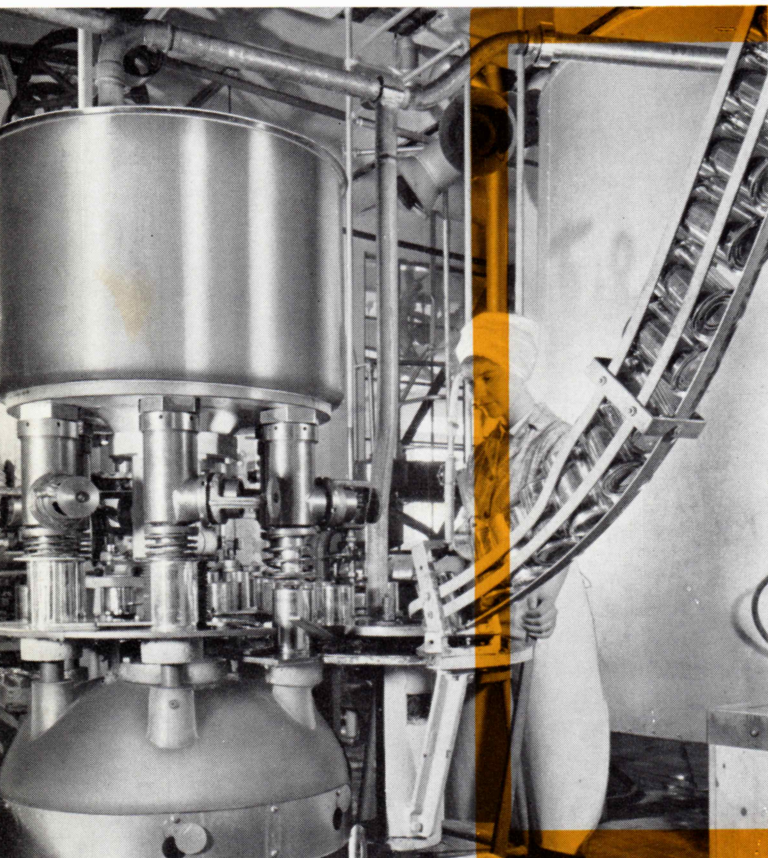

sekvens af den allerede dengang mærkbare nedgang i mælkemængden på Lolland-Falster. Mælken fra Falster køres i dag til oparbejdning på Nakskov-fabrikken.

Oprindelig fremstillede Den danske Mælkekondenseringsfabrik kun sukret og usukret kondenseret mælk. Nu omfatter fabrikationsprogrammet:

Sukret, kondenseret mælk: (sødmælk og skummetmælk)

Mælken pasteuriseres, en del af vandet bortdampes ved lav temperatur under vacuum, således at ingen af mælkens gode egenskaber går tabt, der tilsættes sukker, hvorefter mælken fyldes på dåser.

Fabrikken i Horsens.
The condensery at Horsens.

Nakskov. Blikdåser fyldes med usukret mælk.
Nakskov. Filling tins with evaporated milk.

Usukret, evaporeret mælk: (sødmælk)

Mælken pasteuriseres, en del af vandet bortdampes under vacuum. Efter evaporeringen (bortdampningen) knuses mælkens fedtkugler i en homogenisator, hvorved forhindres udskilning af smørfedt i det færdige produkt, som derefter fyldes på dåser og opvarmes, således at indholdet bliver sterilt.

Steriliseret fløde og sødmælk:

Den friske fløde og mælk homogeniseres, d. v. s. fedtkuglerne knuses (se ovenfor). Produktet fyldes på dåser, der opvarmes for at gøre indholdet sterilt.

Spray-tørret mælkpulver: (sødmælk og skummetmælk)

Mælken pasteuriseres og en del af vandet bortdampes i vacuumkedlerne, sødmælken homogeniseres

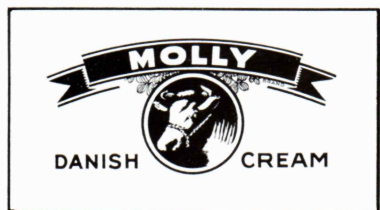
desuden. Ved indpumpning og forstøvning i et spray-tørreanlæg fordampes al vandet ved mødet med en varm luftstrøm. Tilbage bliver et 100 % opløseligt mælkpulver.

Roller-tørret mælkpulver: (sødmælk og skummetmælk)

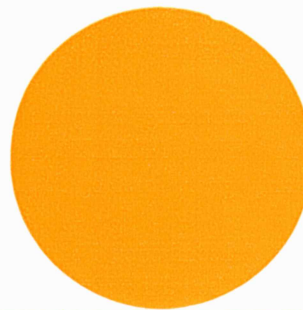
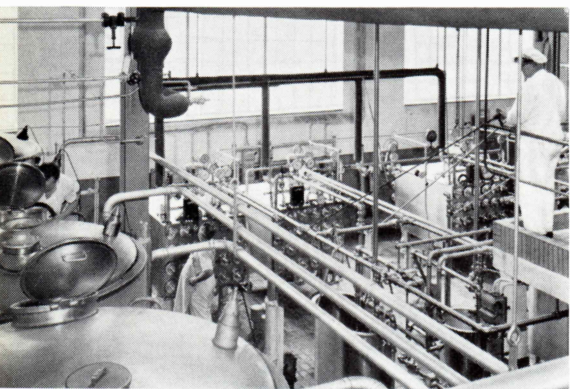
Mælken pasteuriseres og en del af vandet bortdampes i vacuumkedlerne. I ståltromler opvarmet ved damp fordampes resten af vandet. Den tilbageblevne hinde af mælketørstof formales og anvendes især til industrielle formål (chokoladeindustrien, bagerier etc.).

Specielle mælkpulverpræparater til spædbørns-ernæring:

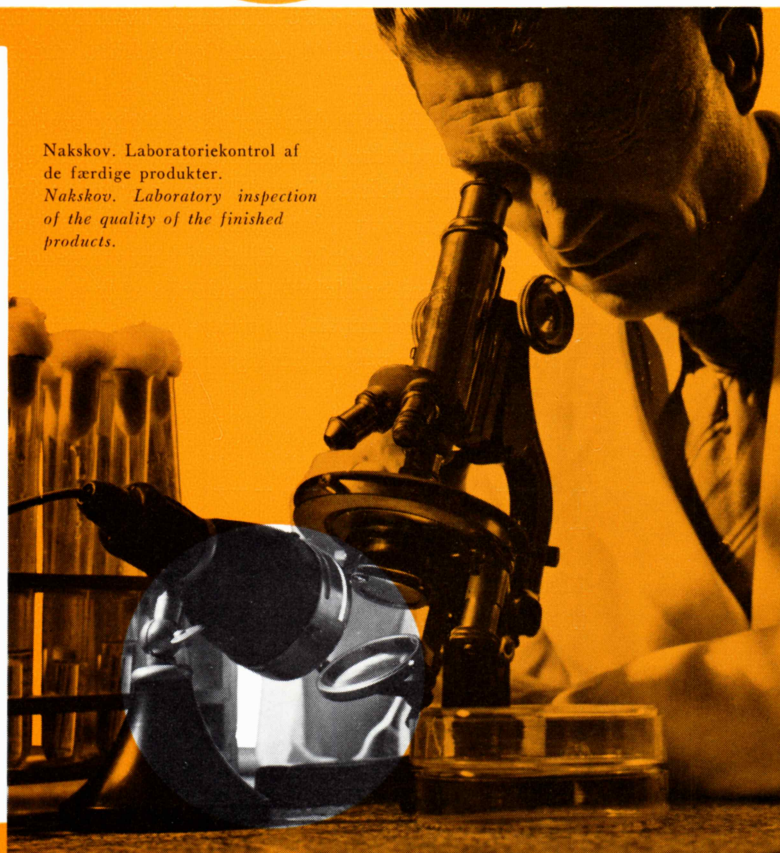
Spray-tørret mælkpulver (af sødmælk eller kærne-

Nakskov. Pasteuriserings-afdelingen.
Nakskov. High-efficiency plant for pasteurisation of milk.

Nakskov. Laboratoriekontrol af de færdige produkter.
Nakskov. Laboratory inspection of the quality of the finished products.

mælk). Der foretages visse ændringer i forholdet mellem mælkenes bestanddele, og der tilsættes vitaminer, jern og mineralsalte, således at det færdige produkt tilsat vand kan erstatte modermælken.

Iscremeblanding i pulverform:

Spray-tørret pulver indeholdende fløde, sukker, æggeblomme og stabilisator. Der skal derefter kun tilsættes vand og smagsstof.

Kasein:

På mejerierne tilsætter man skummetmælk enten mælkesyre eller løbe, hvorved kaseinet udskilles i henholdsvis syrekvarg og løbekvarg, der udvaskes og presses og sendes til fabrikken. Her tørres kvargen i store tørreovne. Den færdigtørrede syrekasein an-

vendes til lim, i farve-, tekstil- og papirindustrien o. s. v., medens løbekasein anvendes til fremstilling af kunsthorn, knapper, kamme o. lign.

I de senere år har forholdene ude på verdensmarkedet ikke just været lette for eksporten af dansk mælkekonserves, men trods visse landes statstilskud til mælkekonserveseksport fra nationale virksomheder og trods store forsyninger på mange markeder – dels foræring, dels salg til priser langt under produktionsomkostningerne – fra U.S.A.'s overskudslagre, er det alligevel lykkedes A/S Den danske Mælkekondenseringsfabrik at opretholde en betydelig eksport.

Omkring halvdelen af virksomhedens produktion af

mælkekonserves afsættes af Ø. K.'s filialer, navnlig i det fjerne Østen. I denne forbindelse skal det nævnes, at Oriental Stores Ltd., Bangkok, gennem en storstilet reklameindsats i Thailand har opnået et stadigt stigende salg af sukret kondenseret mælk under »CHILD« mærket, der i dag betragtes som et af de »dyre« mærker på markedet.

I England sker der en stadig forøgelse i salget af steriliseret dåsefløde under »MOLLY« mærket, som støttes af reklamekampagner, først og fremmest i det britiske fjernsyn.

I de senere år har virksomheden i samarbejde med A/S Dumex fremstillet betydelige mængder »babyfood«, som i dag sælges i tre forskellige kvaliteter til en lang række markeder i Asien og Afrika under »DUMEX« varemærket.

Fabrikken teknikere undersøger til stadighed mulighederne for at forbedre de eksisterende produkter og forsøger ligeledes at finde frem til nye, især inden for området børneernæring. I den forbindelse er der fornylig i tilslutning til Nakskov-fabrikken opført en forsøgsstation (en miniaturefabrik) bestående af inddampningsapparat (vacuumpande), spray-tørretårn, tørretromle og endvidere pasteuriseringsapparat, kogekar, tanke m. m.

Fabrikken i Horsens har de største mælketilførsler.

På Lolland-Falster er der desværre en fremherskende tendens til kvægløst landbrug, således at man i løbet af de sidste par år for at få tilført Nakskov-fabrikken tilstrækkelige kvantiteter mælk har forøget antallet af direkte mælkeleverandører til ca. 275. Disse leverede tidligere deres mælk til nu nedlagte andelsmejerier.

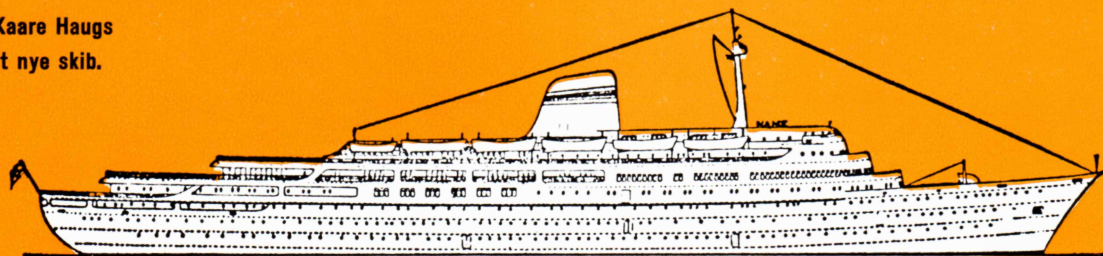
A/S Den danske Mælkekondenseringsfabrik er et af de mange – og måske et af de mest karakteristiske – eksempler på et sundt og godt vekselvirkningsforhold mellem vore to store erhverv: industri og landbrug, et vekselvirkningsforhold, hvor begge yder og begge modtager. Landbrugets mælkeleverancer har været grundlaget for opbygningen af denne nu så store og betydningsfulde industrivirksomhed.

	Total vareomsætning	Total mælkeindvejning
1930:	11,6 mill. kr.	52,6 mill. kg
1940:	8,4 » »	21,7 » »
1945:	10,6 » »	31,2 » »
1950:	44,8 » »	68,8 » »
1955:	36,5 » »	47,2 » »
1960:	47,8 » »	56,4 » »
1961:	51,9 » »	66,6 » »

Søren Hansen.

NY AMERIKABÅD TIL N.A.L.

Direktør Kaare Haugs
rids af det nye skib.

I 1964 vil Den norske Amerikalinje A/S tage liniens ældste skib S/S »Stavangerfjord«, ud af farten på Atlanterhavet. Skibet blev leveret i 1918 og har siden betjent ruten fra Skandinavien til New York, i de senere år sammen med liniens to moderne skibe »Oslofjord« og »Bergensfjord«. Fra 1951 har Den norske Amerikalinje regelmæssigt anløbet København, og alle tre norske Amerikaskibe er nu faste og velsete gæster i Københavns havn. Så sent som tirsdag den 13. marts var »Stavangerfjord« i havn for at landsætte 130 passagerer fra New York.

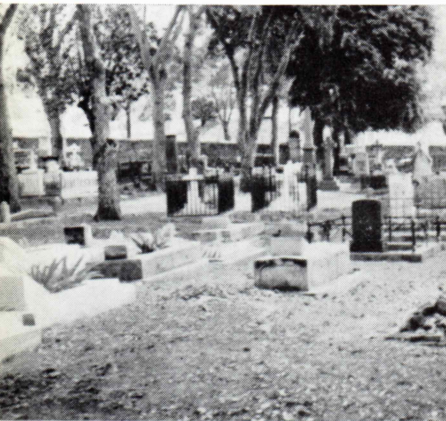
Til erstatning for »Stavangerfjord« har liniens tekniske direktør Kaare Haug tegnet et nyt skib, og et rids af dette er sendt til skibsværfter i 4 forskellige europæiske lande for indhentning af tilbud. Det på-

tænkte skib vil blive på 21.000 BRT med en kalkuleret fart af 20 knob. Der bliver bedre plads og indretningen vil blive mere luksusbetonet end på liniens andre passagerskibe. Kapaciteten formodes at blive ca. 850 passagerer, heraf 50 på første klasse. Til sammenligning kan oplyses, at »Bergensfjord« på 18.750 BRT har plads til 890 passagerer, og »Oslofjord« på 16.800 BRT har plads til 646 passagerer. Der regnes med, at skibet kan være færdigt en gang i begyndelsen af 1965. Det er hensigten først og fremmest at indsætte det nye skib på krydstogt.

Der består et snævert samarbejde mellem Kompagniet og N. A. L., og det er i år 10 år siden, at Passenger Afdelingen overtog repræsentationen i Danmark.

Danske grave i vestindien

Gravsten af marmor blev renset og sandblæst.
Tombstones of marble were sandblasted and cleaned.

St. Thomas. På hele kirkegården blev der foretaget en grundig sprøjtning af jordbunden med dieselolie for at holde ukrudtet nede. (St. Thomas. At the cemetery the spraying of diesel oil finally destroyed the undergrowth.)

Gamle inskriptioner er blevet malet op og kan nu tydeligt læses. (Old inscriptions were restored and can now be clearly read.)

Forfaldne låger og metalhegn er blevet repareret og tjæret. (Dilapidated gates and metal fences have been welded and coal-tarred.)

Under ledelse af direktør for Det vestindiske Kompagni, Arne Aabye, der samtidig er dansk general-konsul, har danske indbyggere i Vestindien taget et prisværdigt initiativ til forskønnelse af øerne. Det begyndte med forholdsvis enkle planer om at istandsætte soldatergravene på den gamle danske kirkegård på St. Thomas, som har været under den danske regerings tilsyn, siden De Forenede Staters køb af øerne i 1917. Den lille sektion af den store kirkegård blev den gang af den danske koloni bibeholdt som et statsmonument. Der ind-sattes gravsten i mindemuren, og en mindeplade på dansk fortæller, at denne sektion er dedikeret til minde om alle dem, som stod i regeringens tjeneste. Samtidig er et større monument i den lille med lænker indhegnede afdeling tilegnet admiral Jessen, der var guvernør på St. Thomas 1822/23.

Efter en fuldstændig istandsættelse af soldatergravene påtog komitéen sig den mere ambitiøse opgave også at istandsætte de andre danske grave på kirkegården. Hver eneste grav er omhyggeligt blevet bragt i orden, og alle gravsten sandblæst og renset. Til slut istandsatte den danske komité som en større gave til byen alle gravene på kirkegården. Gravstenene blev sandblæst, og forfaldne låger og metalhegn blev repareret og tjæret. Gamle inskriptioner, som havde været ulæselige i mange år, blev malet op og kan nu tydeligt læses, og ødelagte gravsten og kampesten fra sløjfede gravsteder samt grene, dåser og andet affald blev fjernet fra kirkegården. Komiteen udførte også et stort arbejde med bekæmpelse af ukrudtet. Man fandt ud af, at almindelige plantedræbende væsker ikke var stærke nok til at holde ukrudtet nede, og der blev derfor foretaget en grundig sprøjtning af jordbunden med dieselolie. Efter at mindemuren var blevet sandblæst, blev den behandlet med en speciel fugtbestandig cementmaling, der vil bevare murens grundstruktur såvel som dens nye udseende i lang tid.

Kirkegården var i mange år en dansk lutheransk begravelsesplads, men efter U.S.A.'s køb af de Vestindiske Øer overtog det amerikanske indenrigsministerium ansvaret for vedligeholdelsen af kirkegården, der senere overgik til øens tekniske forvaltning.

Der er blevet gjort store anstrengelser for at få den amerikanske regering til at lukke kirkegården og gøre den til en »national kirkegård«, men indtil nu er disse anstrengelser ikke kronedes med held. Man håber imidlertid, at Indenrigsministeriet vil frede området som »historisk område«.

Den samme komité har foretaget en lignende restaurering af kirkegården på St. Croix. I Christiansted er gravsten og gravsteder blevet istandsat, og et historisk monument i Frederiksted er blevet restaureret.

DANISH TOMBS IN THE WEST INDIES

A major step forward in the beautification of the Virgin Islands was taken recently by the Danish inhabitants there led by Mr. Arne Aabye, director of the West Indian Co. and Danish Consul-General.

It all began with the comparatively simple project of renovating the small Danish military cemetery, which has remained the responsibility of the Danish Government since the acquisition of the Islands by the United States in 1917. The small section of the larger cemetery was retained at that time by Danes as a state monument. A plaque in the Danish language explains that the section so set aside is dedicated to the memory of all those who died in Government service. Headstones were set in the Memory Wall at the same time. In addition, a larger monument in the small chained section is dedicated to Admiral Jessen, who was the Governor of St. Thomas 1822/23.

The Committee, after completely renovating the memorial section, undertook the more ambitious project of restoring the old Danish graves in the cemetery. Each grave was thoroughly cleaned, and all the tombstones sand-blasted or cleaned.

Finally, as a major gift to the community, the Danish committee completely refurbished all the graves in the cemetery. Old inscriptions which had been illegible for many years were restored and can now be clearly read.

Broken tombs were mended, and the accumulation of discarded headstones and boulders from abandoned graves were removed from the cemetery.

Special attention was also given to the weeds by the clean-up crew. It was discovered that ordinary plant-killers did not affect the weeds, but the spraying of diesel oil finally destroyed the undergrowth.

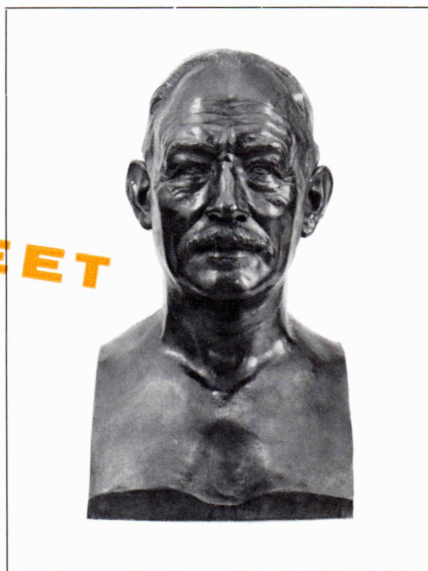
After the Memory Wall had been sand-blasted, special cement paint containing a water repellent was used, which would preserve the basic structure of the wall and its new appearance for a long period.

For many years the cemetery was a Danish Lutheran burial ground. After the purchase of the Virgin Islands by the United States, the Department of the Interior assumed responsibility for the maintenance of the cemetery, which was in turn transferred to the Public Works Department of the insular government.

Efforts have been made to have the cemetery closed and made a National Cemetery by the United States Government, but to date these efforts have failed. Eventually, it is hoped that the Interior Department will declare the whole area a historic site.

The same committee undertook a similar rehabilitation of the cemetery in St. Croix. In Christiansted headstones and tombs were restored, and a historic monument in Frederiksted was also cleaned.

NYT TIL MUSEET

Arkitekt Gotfred Tvede
7. 10. 1863 – 30. 12. 1947

Yderst tilhøjre:
Arkitekt Holger Jacobsen
30. 10. 1876 – 27. 3. 1960

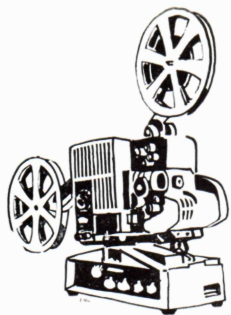
Ø. K. -museet i hovedbygningen vokser. Fru arkitekt Gotfred Tvede har for ganske nylig foræret Kompagniet en smuk bronzebuste af sin afdøde mand. Etatsråd H. N. Andersen satte stor pris på denne arkitekt, som først byggede Kompagniets hovedkontor i Frihavnen i 1899 og senere på hotel »Europa«s grund, Holbergsgade 2, det hovedkontor, som stod færdigt i 1908. Lige efter den første verdenskrig byggede han desuden Kompagniets ejendom i Gefionsgade.

Arkitekt Tvedes smukke bygning fra 1908, der på grund af pladsmangel var blevet ombygget og udvidet

i årene 1939–1942, ødelagdes i december 1944 ved schalburgtage.

Det nuværende hovedkontor, hvor opgaven lød på, at bygningen skulle være i arkitekt Tvedes stil, er opført af arkitekt Holger Jacobsen. Kort efter, at vi havde modtaget den nævnte buste af arkitekt Tvede, overlod arkitekt Ole Jacobsen os et maleri af sin fader, arkitekt Holger Jacobsen, og vi er nu således i besiddelse af kunstneriske gengivelser af skaberne af de to bygninger, som har været – og er – rammen om hovedkontoret i Holbergsgade.

Ø. K. aftener

Den 23. januar 1962 havde vi Ø. K.-aften for den aktive stab. Hr. E. Blaunfeldt fra Durban-kontoret holdt for et fuldt hus foredrag om Kompagniets virksomhed på Vancouver Island. Dette kan måske nok synes ejendommeligt, da vi i Træafdelingen har funktionærer, som, efter mange års filialtjeneste i Vancouver, naturligvis i højere grad er eksperter i Tahsis virksomheden. Men der er en forklaring herpå. Hr. Blaunfeldt, som i Sydafrika beskæftiger sig med træ, havde for et par måneder siden i sin hjemmeferie aflagt et besøg på Vancouver Island, hvor han bl. a. for Kompagniets regning optog en film. Denne film var netop blevet fremkaldt og kunne, inden den var bearbejdet, bedst vises med et ledsagende foredrag af den, der havde optaget den. Det blev et meget interessant og levende foredrag, som påhørtes med stor opmærksomhed.

Når denne film bliver klippet og forsynet med tone, har vi fået en værdifuld forøgelse af vort filmmateriale om Kompagniets virksomhed.

Den 27. februar, 50 år og 5 dage efter at skibsdieselmotorepoken oprandt med M/S »Selandia«, samledes pensionister og senior funktionærer med damer, ialt 150, til en Ø. K.-aften for at fejre denne betydningsfulde begivenhed. Lige ved halvdelen af deltagerne var pensionerede kaptajner, maskinchefer o. a., som havde haft deres livsgerning i Kompagniets motorskibe, medens resten af deltagerne for kortere eller længere tid som passagerer har sejlet med vore skibe. For denne interesserede forsamling holdt ingeniør G. Jacobsen (tidl. chef for vor maskininspektion) et interessant og levende foredrag om M/S »Selandia«s tilblivelse og skibsdieselmotorens senere udvikling.

I det sidste par måneder har vi næsten daglig i vor presse kunnet læse om »Selandia«, men ingeniør Jacobsen, som i 1912 var ansat hos B. & W. og personligt deltog i arbejdet på bygningen af »Selandia«, kunne ud fra sit kendskab til personer og begivenheder både i Kompagniet og hos B. & W., føje mange morsomme træk til det, vi har hørt og læst. Foredraget varede omtrent 1½ time, hvilket var noget af en kraftpræstation.

En del af aftenens deltagere havde naturligvis i tidens løb sejlet med »Selandia«, men kun en af de tilstedeværende havde været med på skibets første rejse, nemlig hovmester Gaihede, som nu snart fylder 80 år. Også fru K. F. Holm, enke efter »Selandia«s første maskinchef, var tilstede. Ingeniør Jacobsen understregede i sit foredrag, at når de nordiske lande i de forløbne

50 år stedse har været de førende på dieselmotorskibenes område, skyldes det for en meget stor del de skandinaviske maskinmestres høje stadi, deres solide og alsidige håndværkeruddannelse og den udmærkede teoretiske uddannelse, de får.

Efter foredraget var der som sædvanlig et langt og fornøjeligt samvær, men denne gang drejede samtalerne sig i højere grad end ellers om tiden bagud. Bl. a. fortalte kaptajn Væring, hvordan han i 1912 var forhyret med et stort engelsk sejlskib, som efter at have ligget underdrejet i en orkan nede i Biskayen, kom listende for rebede sejl ind i Kanalen. Her mødte de et skib med tre master og uden skorsten, som man formodede, den havde mistet i orkanen. Men skipperen, som åbenbart vidste bedre, sagde: »No that's one of these damned, over-cultivated Danes!«

Si.

SÅ »ENKELT« KAN DET GØRES

Den 14. februar havde direktionen inviteret Landmandsbankens direktion til frokost på hovedkontoret. Hovedretten var »Høne i karry med dampede ris«, og på god Østen-manér serveredes retten med følgende garniture:

Mango chutney
Saltede Macassar-fisk
Ristede cashewnødder
Saltet stokfisk (Bombayduck)
Reven kokosnød

Unge palmeskud
Karry pulver
Marineret blæksprutte
Hakkede æbler
Hakkede løg
Hakkede æg
Ristede rejer
Kogte rejer
Bananer
Rød cayennepeber
Koriander frø
Syltede mangoer
Saltede mangoer
Kinesisk soya
Hakkede rødbeder
Gurkemeje pulver
Reje crackers

Hvis De har lyst til at prøve en god ris og karry til søndagsfrokost en dag, ja, så ved De hvilke ingredienser, der hører til.

40 ÅR I KOMPAGNIET

Kaptajn V. D. Jusjong har den 11. april 1962 været ansat i Kompagniet i 40 år. Følgerne af et alvorligt ulykkestilfælde under tjenesten i M/S »FIONIA« i 1939 forårsagede, at kaptajnen måtte forlade søen i 1958, før han nåede den normale pensionsalder. Han fortsætter dog med at virke for Kompagniet, idet han siden august 1958 har deltaget i arbejdet på forhyringskontoret.

KOMPAGNI-nyt

COMPANY-NEWS

Prokurist C. F. Holten-Andersen

På Kompagniets bestyrelsesmøde den 23. marts 1962 er kontorchef C. F. Holten-Andersen, Træafdelingen, blevet udnævnt til prokurist med fællesprokura.

At a Board Meeting, held on 23rd March, 1962 Mr. C. F. Holten-Andersen, Wood Department, was appointed a manager authorized to sign for the Company conjointly with previously appointed managers.

Den 26. januar havde Kompagniet inviteret ca. 85 gæster om bord i »Selandia« ved Orientkaj i Frihavnen. Det var Skibsafdelingens direktør S. Storm-Jørgensen, der på denne måde ønskede at hilse på havnemyndighederne og Kompagniets forbindelser inden for shipping og rejsbureauvirksomhed.

On 26th January our Company had invited some 85 guests on board the M/S »Selandia« at the Orient Quay in the Copenhagen free port. Mr. Storm-

På »Selandia«s dæk: Fra v. Direktør S. Storm-Jørgensen, havnedirektør Aa. Hendrup, skibsinspektør, kaptajn E. G. Enné og afdelingschef J. Worm, Handelsministeriets søfartsafdeling.

Jørgensen, the director of the Shipping Department, had wished in this way to become acquainted with the port authorities and our Company's shipping and travel agency friends.

På en ekstraordinær generalforsamling den 12. februar i A/S Det Østasiatiske Industri og Plantage Kompagni blev det vedtaget at genopskrive selskabets aktiekapital med 5 mill. kroner til ialt 20 mill. kroner, og der foretoges de deraf følgende vedtægtsændringer. Opskrivningen gennemføres ved overførsel fra ekstra reservefond. Forslaget, der blev forelagt af bestyrelsens formand, Prins Axel, vedtoges enstemmigt.

On 12th February at an extraordinary general meeting of the East Asiatic Industry and Plantation Company, Ltd. it was decided to re-increase the Company's share capital by 5 mill. kroner to a total of 20 mill. kroner, and the amendments of the statutes caused hereby were made. The increase is being effected by transfers from reserve funds. The proposal which was advanced by Prince Axel, chairman of the Board, was approved unanimously.

Ved en lille højtidelighed i den norske ambassade den 16. februar overrakte den norske ambassadør Rolf Andersen kommandørkorset af den norske St. Olavsorden til direktør J. Chr. Aschengreen.

At a ceremony on 16th February at the Norwegian embassy Mr. J. Chr. Aschengreen was appointed a Commander of the Norwegian Order of St. Olav.

Direktør J. Chr. Aschengreen er udtrådt af bestyrelsen for A/S Det Baltiske Trækompagni, København, og underdirektør H. Friser Frederiksen er blevet medlem af bestyrelsen.

Mr. J. Chr. Aschengreen has retired from the Board of the Baltic Timber Company, Ltd., and Mr. H. Friser Frederiksen has been nominated a member of the Board.

Det meddeltes på DDL's generalforsamling i København den 8. marts, at Prins Axel, som i 23 år har været medlem af selskabets bestyrelse, ønskede at udtræde. Som efterfølger valgtes Prinsens yngste søn, Grev Flemming af Rosenborg. Endvidere godkendtes direktør J. Chr. Aschengreens indtræden som formand i bestyrelsen.

At the general meeting held on 8th March in the Danish Airways Company (DDL) it was announced that H. R. H. Prince Axel, who has been a member of the Board for 23 years, wished to retire from it. Count Flemming of Rosenborg, the younger son of Prince Axel, was elected his successor. Further, Mr. J. Chr. Aschengreen's election as chairman of the Board was approved.

S/T »Nordic Hawk« ankom den 23. 3. 1962 til Kalundborg med en fuld last olie. Det er første gang, at et af tankskibene tilhørende Nordic Tankships I/S anløber en dansk havn.

On 23rd March 1962 S/T »Nordic Hawk« arrived at Kalundborg with a full cargo of oil. It is the first time that one of the tankers belonging to the Nordic Tankships I/S calls at a Danish port.

Gæstebogen

The guest book

- Henrique Molano Campenzano*, Colombias ambassadør i Danmark.
M. Wandel-Petersen, Danmarks ambassadør i Colombia.
T. Bak-Jensen, konsulent, rationaliseringsekspert.
V. U. Hammershaimb, Danmarks ambassadør i Venezuela.
T. G. Krøyer, konsul, købmand, Nakskov.
H. J. Kier, adm. dir., Thomas Ths. Sabroe & Co.
A. Korsgaard, tekn. dir. Thomas Ths. Sabroe & Co.
J. Hafers, Brazilian Coffee Institute's Representative in U.S.A., President of Pan American Coffee Bureau, New York.

S. W. Schindler, Member of Promotion Committee of the International Coffee Agreement, Hamburg.

Jens Fisker, direktør, Irma.

A. Freytag, direktør, Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger.

Theodor Jensen, grosserer, tidl. formand for Kolonial Grossist Foren.

C. O. Achen, direktør, Nordisk Kaffe Kompagni.

E. Hedegaard, prokurist, Nordisk Kaffe Kompagni.

Curt Nicolin, direktør, S. A. S., Stockholm.

Danigi R. Aguinaldo, Aguinaldo Development Corp., Manila.

Personale-nyt

Staff-News

Prokurist Hilmer Clausen, Inter Office, har i marts måned været på forretningsbesøg i Nigeria og Ghana.

Kontorchef Holger Hansen, Eksportafdelingen, vil i år deltage i forårsmessen i Kanton og i forbindelse hermed aflægge besøg hos korporationerne i Peking og Shanghai.

Kontorchef H. Jessen, Importafdelingen, er afrejst til NewYork for dér at afløse under Kai Rugtveds sygdom.

Erik Bent Jensen, Eksportafdelingens Bogholderi, er afrejst til Ghana for at afløse dér, medens hjemmeferier ved kontorerne afvikles.

Udnævnelser

Appointments

Martin Bagger, Cali, overtager som fungerende filialbestyrer ledelsen af Cali kontoret ved filialbestyrer Henry Christensens hjemrejse.

Gunnar Mortensen, Karachi, fungerende filialbestyrer, Karachi.

Steen Fenger Petersen, Kuala Lumpur, forflyttes til Penang og udnævnes til fungerende filialbestyrer ved filialbestyrer E. Ellekjærs afrejse på hjemmeferie.

Poul Hansen, Vancouver, forflyttet til Tokio som fungerende filialbestyrer. Overstyrmand K. A. O. Svendsen, fungerende kaptajn på M/S »Manchuria« pr. 19. 12. 1961.

Overstyrmand R. Engelsted, kaptajn på M/S »Bintang« pr. 7. 3. 1962.

Fuldmagter

Powers of Attorney

Bent Leth Nielsen, fællesfuldmagt ved Kuala Lumpur kontoret sammen med tidligere indehavere af sådan fuldmagt.

O. J. Mohrsen, begrænset fuldmagt ved Kuala Lumpur kontoret.

Forflytninger til hovedkontoret

Transfers to H. O.

Ingeniør Bent Andersen, Ghana, til Eksportafdelingen.

Filialbestyrerne Anders Olsen og Ole Andreassen, Ghana, forflyttes begge til Hovedkontoret senere på året.

Bent Weichel, Tokio, til Importafdelingen.

Filialforflytninger

Transfers

Henning Larsen, Bangkok, til Djakarta. Torben Gregersfeldt, Hovedbogholderiet, tidligere Paris, til Usumbura.

Volontør Manmart Dhamabutra, Importafdelingen, til U.B.C., London.

Fungerende filialbestyrer Fritz Andersen, Shanghai, til Bangkok efter endt hjemmeferie.

Filialbestyrer Bent Andersen, Tokio, til Ghana.

Poul Tvede Johansson, Mombasa, er udtrådt af Kompagniets tjeneste.

Pensioneret

Retired

Kaptajn Th. Nielsen, pr. 31. 1. 1962.

Maskinchef S. H. P. Bendtsen, pr. 31. 3. 1962.

Kontorchef S. P. Jensen, Kontrolafdelingen, pr. 31. 3. 1962.

Kaptajn K. Brorson Kristensen, San Francisco, pr. 31. 3. 1962.

Prokurist P. H. C. Poulsen, Skibsafdelingen, pr. 31. 3. 1962.

Mærkedage

Red letter days

40 års jubilæum

Kaptajn K. Brorson Kristensen, San Francisco, 10. 2. 1962.

Kontorchef Svend M. Isager, Eksportafdelingen, 1. 5. 1962.

Filialbestyrer Axel Jørgensen, Port Elizabeth, 1. 6. 1962.

25 års jubilæum

Maskinchef R. M. Schröder, 5. 3. 1962.

Kontorchef Ingvard Pedersen, Inter Office, 26. 4. 1962.

Kontorchef G. Vang Hansen, Eksportafdelingen, 1. 5. 1962.

70 år

Pens. Maskinchef Carl H. Madsen, 23. 4. 1962.

Pens. skibingeniør Osmund Hansen, 3. 6. 1962.

65 år

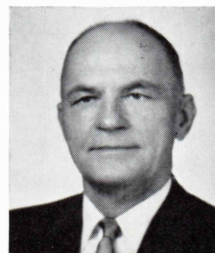
Kaptajn Aage Berg, Skibsinspektionen, 27. 5. 1962.

60 år

Kaptajn Karl Jensen, 28. 4. 1962.

Maskinchef Niels S. Rømhild, 2. 5. 1962.

Maskinchef Niels Jacobsen, 6. 6. 1962.

Kaptajn
K. Brorson
Kristensen

Kontorchef
Svend Isager

Filialbestyrer
Axel Jørgensen,
Port Elizabeth

Maskinchef
R. Schröder

Kontorchef
Ingvard Pedersen

Kontorchef
G. Vang Hansen

Ankomsten på hjemmeferie

On home leave

S. B. Hanssen, Skovfoged Poul Kristiansen, P. Olsbro, Bangkok, J. H. Brändekilde, Erling Haugaard Christensen, Durban, plantagebestyrer Jørgen Kjeldbæk, Helge Sørensen, Ghana, H. L. Poulsen, Kuala Lumpur, Jan Bie Andresen, Leopoldville, Flemming Sommer, Madras, Peter Johansson, Porto Alegre, F. Siggaard Andersen, Salisbury, E. Buchwald Christiansen, Carl

Emil Dalgas, Erik Nielsen, Singapore, Jørgen Baltzersen, Vancouver.

Udsendelse til filialtjeneste

Service abroad

Ingeniør H. A. Fønnesbech, Eksportafdelingen, til Ghana.
Flemming Sørensen, Eksportafdelingen, til Mombasa.
Mekaniker Tage Vartman, Eksportafdelingen, til Lagos.

Dødsfald

Obituary

Pensioneret kaptajn H. Th. S. Hansen, Nordby, Fanø, er den 25. februar 1962 afgået ved døden. Kaptajn Hansen var førstestyrmand på M/S »Asia«, da skibet i halvandet år havde Prins Axel som chef.

Kontorchef Walther Høyer, Kontrolafdelingen, er pludselig afgået ved døden den 18. marts. Walther Høyer var lige fyldt 60 år.

Lynarrangeret statsbesøg i Rangoon

Mellemlanding i Rangoon. Forrest i billedet Kong Frederik. Fra v.: Dronning Ingrid i samtale med filialbestyrer E. Aagaard-Rasmussen, fru E. Aagaard-Rasmussen og højesteretspræsident U Myint Thein, (som reddede seks Ø.K.'ere fra japanerne under krigen). T. h.: udenrigsminister Sao Hkun Hkio.

Intermediate landing in Rangoon. In front H. M. King Frederik. From the left: H. M. Queen Ingrid talking with Mr. Aagaard-Rasmussen, our Rangoon manager, Mrs. E. Aagaard-Rasmussen and U Myint Thein, the President of the Burmese Supreme Court, (who saved six E. A. C. staff members from the Japanese during the war). To the right: Sao Hkun Hkio, the Burmese Minister of Foreign Affairs.

Nogle dage efter at rapporten om det danske kongebesøg i Bangkok var indløbet til Ø.K.-bladet og gået i trykken, modtog vi fra filialbestyrer Erik Aagaard-Rasmussen, Rangoon, følgende om et lille intermezzo i forbindelse med kongeparrets udrejse til Thailand:

Den 5. januar modtog jeg brev fra ambassadør Ebbe Munck i Bangkok, om at hofmarskallatet i København havde godkendt, at konsulerne med fruer fra de under Bangkok ambassaden hørende lande kunne møde Kong Frederik og Dronning Ingrid under statsbesøget i Bangkok, og kl. 10,30 den 12. januar stod min kone og jeg rejseklare i vort hus i Rangoon. Vi havde billetter til Thai International Airways kl. 11,10 og skulle netop til at køre til lufthavnen, da telefonen ringede, og en pro-saisk stemme sagde: »Det er SAS, er det den danske konsul? Jeg skal meddele, at Deres majestæter kongen og dronningen af Danmark med følge lander i Rangoon kl. 11,05, da det ikke var muligt at lande i Calcutta på grund af dårligt vejr.« Jeg sagde til SAS-manden, at jeg syntes, det var en dårlig spøg, men efter et øjeblik forløb blev jeg klar over, at han virkelig mente, det han sagde, og – d. v. s. at jeg havde 35 minutter til at arrangere kongemodtagelse.

Telefonerne her er ellers dårlige, men heldet var med mig, og i løbet af få minutter havde vi været i forbindelse med Birmas udenrigsminister og protokolafdeling samt den britiske ambassade, foruden at det var lykkedes at få forbindelse med vort eget kontor og få hovedbogholder S. E. Nielsen, der fungerede som konsul, af sted til lufthavnen. Efter disse hastige arrangementer styrtede vi af sted for at møde kongeparret.

Kort efter vor ankomst til lufthavnen kom Birmas højesteretspræsident, udenrigsministeren med departementschef og chefen for protokolafdelingen, samt til min store lettelse, den britiske ambassadør, som vi står på en meget god fod med. Han gav mig alle nødvendige råd og anvisninger, så vi kom igennem modtagelsen uden alt for mange ceremonielle fejl. Jeg er jo ikke ligefrem i træning med at modtage kongelige personer.

Maskinen landede et øjeblik efter. Vi stillede op i

en række neden for trappen, kabinedøren åbnedes, og før vi rigtig havde fået tid til at tænke os om, havde vi trykket majestæterne i hånden og ønsket dem hjertelig velkommen til Rangoon.

Derefter præsenterede jeg de fremmødte honoratiores for kongen og dronningen, og vi gik ind i modtagelseshallen, hvor flere af det diplomatiske korps i mellemtiden havde indfundet sig, og hvor praktisk talt hele den danske koloni var kommet til stede for at overvære begivenheden.

Efter en kort rundvisning i lufthavnens smukke VIP-have trak kongeparret sig tilbage, og vi fik lejlighed til at finde ud af, hvem der ellers var ankommet med maskinen. At der var andre betydningsfulde personer med var næsten fuldstændig gået hen over hovedet på mig.

Vi blev derefter forestillet for de kongelige følge og mødte desuden flere repræsentanter fra den danske presse og statsradiofoni, hvoriblandt redaktør Gunnar Nu Hansen, der omgående blev døbt Gunnar U Nu Hansen, efter at et vittigt hoved havde spurgt, om han var i familie med Birmas (daværende) statsminister.

Midt i en venskabelig storpolitisk diskussion gik det pludselig op for mig, at vor egen flyvemaskine i mellemtiden var afgået til Bangkok uden os, så der sad vi.

Imidlertid kom kammerherre Wern os til hjælp og opnåede kongens tilladelse til, at vi kunne rejse med den kongelige maskine. Men så opstod der vanskeligheder med de lokale myndigheder, idet vore papirer var i orden for den anden maskine, som allerede var afgået. Vore kufferter var ikke toldundersøgt, og vi var efterhånden så lidt i overensstemmelse med reglerne, som vi kunne være. Nu var det Birmas udenrigsminister, der assisterede, og før vi vidste af det, var det hele i orden, og vi var indlemmet i det kongelige følge. Nu kunne vi rigtig nyde vore drinks.

Kort efter modtog jeg besked fra kongen, at maje-

stæterne gerne ville hilse nærmere på udenrigsministeren og højesteretspræsidenten. Dette blev omgående arrangeret, og sammen med majestæterne tilbragte vi den sidste halve time, før vi blev kaldt til afgang, i en hyggelig uformel samtale, hvorunder der serveredes smørrebrød, kaffe og drinks. Kongen beklagede bl. a., at det havde været nødvendigt at skuffe alle de ventende i Calcutta, men håbede, at det ville blive muligt at gøre det godt på hjemvejen senere på måneden. Dronningen havde en lang animeret samtale med højesteretspræsident U Myint Thein, som forøvrigt er en særdeles god ven af de seks Ø.K.'ere der var interneret i Birma under krigen. De skylder faktisk U Myint Thein deres liv, idet han intervererede, da japanerne under deres tilbagetog ville likvidere dem, og som Danmarks officielle anerkendelse herfor har han modtaget Chr. X's Frihedsmedalje.

Endelig, efter over 1½ times ophold i Rangoon, blev der kaldt ud til afgang. På vejen hilste kongen på hr. Lefler, den lokale SAS manager, og på hr. S. E. Nielsen, hvorefter han tog afsked med alle medlemmerne af modtagelseskomitéen. Dronning Ingrid gav hånden til farvel til alle danskerne og deres børn og udvekslede et par venlige ord med hver.

Resten af turen til Bangkok gik planmæssigt. Ved den siamesiske grænse blev vi mødt af en eskorte af det thailandske luftvåbens jetjagere, som ledsagede maskinen til Bangkok, hvor den landede kl. 14.03, kun tre minutter efter den fastsatte tid. Den første etape på det danske kongepars meget vellykkede besøg i Thailand var afsluttet planmæssigt.

Nogle dage senere, under aftenfesten hos filialbestyrer Jansen i Bangkok, blev min kone og jeg af ambassadør Ebbe Munck præsenteret for udenrigsminister Jens Otto Krag som: Rangoons konsulpar, der arrangerede statsbesøg på 35 minutter.

Det anses for international rekord!

.....MERE TANKER-HISTORIE

I anledning af vor meddelelse i Ø. K.-bladets februarnummer om M/T »Nakskov«s anløb af Prøvestenen som den første af vore tankere, der lossere olie i København, gør pensioneret maskinchef P. Jensen Petersen os opmærksom på, at dette ikke er helt korrekt. M/T »Mexico«, der var Nakskov Skibsværfts nybygning nr. 1, blev leveret til Kompagniet i 1920, og dette tankskib har anløbet København adskillige gange med olie, bl. a. til Kompagniets tankanlæg i Frihavnen. »Mexico« blev afleveret den 19/7 1920; den var på 4.500 t. d. w. og havde en fart på 10 knob. Efter 15 års tjeneste solg-

tes »Mexico« i marts 1935 til skibsreder C. Hannevig, Oslo, men bibeholdt sit navn. Skibet gik tabt 6/3-1941 ved en minesprængning i Themsens munding.

Men går vi endnu længere tilbage, viser det sig, at Kompagniet erhvervede sit første tankskib allerede i 1907. Det var S/S »Timsah« på 380 t. d. w., bygget hos Lobnitz & Co., Glasgow i 1884. Skibet blev overtaget fra Messrs. M. Samuel & Co., London, sammen med tankanlægget på Østmolen. Skibet solgtes i 1911 til D. D. P. A. i København. (Se bagsiden).

VEJEN TIL HURTIG LÆSNING

Alle kan læse hurtigere

Hvis man lærer at læse hurtigere, opnår man ikke bare at læse mere, men også at forstå det bedre, siger en kendt læsepædagog og giver her nogle praktiske vink om, hvordan man kan forøge sin læsehastighed.

Det er nemlig efterhånden ved at blive et problem for mange mennesker at nå at læse, hvad der forlanges af dem. Der skal læses breve, varedeklarationer, brugsanvisninger, brochurer. Der skal læses gadeskilte, vej-tavler, biograf- og fjernsynstekster. Der skal læses faglige meddelelser, videnskabelige værker, aviser o. s. v. Og underholdningslitteratur – bliver der tid til det? Ja! for praktisk taget alle kan forbedre deres læsehastighed gennem træning.

De fleste læser med en hastighed af ca. 200 ord i minuttet. Hvor hurtigt læser De i grunden? Inden De går i gang med at læse næste afsnit, kan De notere, hvad klokken er, når De begynder læsningen. F. eks. 20,13 eller 21,01½, helst med ½ minuts nøjagtighed. Når De har læst afsnittet, ser De igen på uret og noterer det nøjagtige klokkeslet (det står i teksten, når det skal gøres).

Notér klokkeslettet.

Læsning er to ting

Da De i sin tid lærte at læse, var det ved at læse højt. Først læste De i en ABC, og derefter arbejdede De Dem – stadig højlydt – gennem adskillige læsebøger med mere eller måske navnlig mindre morsomme fortællinger, fabler og digte. De blev måske en ganske dygtig oplæser med lille ophold ved komma, stort ophold ved punktum, hævet stemme ved spørgsmålstejn og i det hele taget smuk betoning. Har De haft brug for denne færdighed? Ja, De har læst for Deres lærer, fordi han sagde, at De skulle, og senere, efter at De er kommet ud af skolen, har De måske læst for Deres børn – og det skal man da kunne, det er klart. Men mon det var nødvendigt at træne denne højtlesning så grundigt? Der er vist ingen tvivl om, at De både i skolen

og senere i livet har haft betydelig mere brug for at læse stille for Dem selv. Nu vil De måske indvende, at det kan da være ligemeget, på hvilken måde man lærer at læse; hvis man skal læse stille for sig selv, kan man bare lade være med at sige noget og ellers læse, som når man læser højt. Det passer for så vidt, men på den måde bliver De aldrig en hurtig læser.

Højtlesningen indarbejder visse vaner, som er nødvendige for den smukke oplæsning, men som virker hæmmende for udviklingen af en god og hurtig stillelæsning. Højtlesningen vænner læseren til at sige ordene, således at mange ikke kan læse stille uden at bevæge læber, tunge eller stemmebånd, den vænner læseren til at lade øjnene glide frem og tilbage på linjen, idet han under oplæsningen først må se frem, for at vide hvad der kommer, så betoningen kan blive rigtig, og derefter tilbage for at følge med i teksten ord for ord, mens ordene siges, og den vænner læseren til at gøre ophold ved komma, punktum o. s. v. Alt sammen dårlige vaner at føre med over i stillelæsningen.

Den langsomme læser

Når man undersøger, hvordan stillelæsningen foregår hos en langsom læser, viser det sig, at den sker ord for ord, stavelse for stavelse eller måske endda bogstav for bogstav således at forstå, at øjnene flytter sig hen ad linjen i ganske små ryk, som det er vist med prikkerne under disse ord. Endvidere viser det sig, at øjnene ofte glider tilbage i teksten og læser om, samt at den læsende bevæger læberne, tungen eller stemmebåndene eller måske hører ordene sagt inde i hovedet. Altså har den langsomme læser visse læsevaner, som han nok har fået ved for megen undervisning i højtlesning og for lidt eller ingen undervisning i stillelæsning.

Den hurtige læser

Hos den hurtige læser findes følgende særlige træk: Øjnene flytter sig i større ryk, fra ordgruppe til ordgruppe eller fra sætning til sætning, for eksempel som det er vist med prikkerne under disse ord. Det sker yderst sjældent, at der læses om, munden, tungen og stemmebåndene bevæges ikke, og der høres kun enkelte ord eller måske overhovedet intet – indtrykket går direkte fra øjnene op til hjernen uden omveje. De må altså gøre Dem klart, at højtlesning og stillelæsning er to forskellige ting. I skolen har De lært at læse højt, vil De lære at læse stille, må De selv tage affære. Nu er hurtig læsning ikke bare et spørgsmål om at have de rigtige øjenbevægelser, men også i høj grad om at kunne koncentrere sig og opfatte hurtigt. De må ikke

forvente at kunne læse hurtigt og godt, mens Deres børn farer rundt i stuen, radioen spiller, eller naboerne skændes i badeværelset. Med hensyn til opfattelsen er vi forskelligt indrettet; nogle fatter lynhurtigt, mens andre skal have længere tid til at fordøje, hvad de læser. Den hastighed, hvormed man fatter, er med til at sætte grænsen for, hvor hurtigt man kan læse.

Når De skal læse, bør De sætte Dem det roligste sted, De kan finde. Sæt Dem ved et bord – kun i lænestolen, hvis det er lige meget, om De kan huske noget bagefter – tænd lyset i loftet og desuden en lille lampe ved bordet. Den skal lyse på teksten uden at skinne Dem i øjnene og uden at blænde ved at spejle sig i papiret, og koncentrer Dem så om det, De læser; glem de ubetalte regninger, de uartige børn, kulden udenfor osv.

Notér, hvad klokken er nu.

Hvor lang tid brugte De? De har læst 722 ord, og nu skal De til at regne: Find ud af, hvor mange *halve* minutter, De har brugt. Lad os sige, De har læst 3½ minut, d. v. s. 7 halve minutter. De deler så 722 med 7 og har resultatet 103, som viser, at De har læst 103 ord på ½ minut og d. v. s. 206 ord pr. minut. Altså er Deres læsehastighed 206 ord/min., målt på letterne fagligt stof.

Øvelse gør mester

Sluk nu for radioen og sørg for, at der er ro i huset, og skaf så god en belysning, som det er muligt. Sæt Dem derefter ved et bord, således at De har teksten liggende lige foran Dem, ikke ude til den ene side og ikke på skrå. Mens De læser, skal De tænke på 1) at undgå at bruge mund eller tunge, 2) at undgå at se tilbage i teksten og 3) at lade øjnene bevæge sig hurtigt henad linjen og svippe hurtigt tilbage til ny linje. De skal ikke tage en lærebog i matematik med masser af formler og den slags, det er ikke stof, der egner sig til denne form for læsning. Tag en artikel eller novelle i et ugeblad eller et kapitel i en bog, som De gerne vil læse igennem for at få et helhedsindtryk og få fat på de væsentlige enkeltheder.

De kan også tænke over, hvordan De hurtigst får vendt blad; man kan nå at læse mange linjer, mens man sidder og fumler for at komme om på ny side. Koncentrer Dem!

Skriv klokkeslettet, og læs følgende:

Det begyndte i USA

Det er mange år siden, at man i USA begyndte at give undervisning i at læse hurtigt, mens det herhjemme er ganske nyt. I USA gives denne undervisning ved mange skoler, gymnasier og universiteter, og desuden findes der mange såkaldte læseklubber, hvortil folk i alle erhverv melder sig til kursus.

Et kursus begynder ofte med, at deltagerne får undersøgt deres øjne ved en særlig undersøgelse, der bl. a.

afslører, om deltagerne ser godt både nær ved og på afstand, om de eventuelt vil have gavn af at få briller, hvis de ikke allerede har det, eller nye briller, hvis de i forvejen har nogle. Derefter prøves deltagerens læsning med hensyn til fart og forståelse, og de får lidt vejledning og gode råd som dem, De fik i det foregående afsnit, og så begynder den egentlige træning, som skal få deltagerne til at flytte øjnene i så store ryk som muligt, se nøjagtigt og opfatte hurtigt og rigtigt. Med mellemrum under kurset og ved afslutningen af det tages der læseprøver til kontrol af hastighed og forståelse.

Hvad med forståelsen?

»Ja, hvad med forståelsen?« siger de fleste. »Det kan være meget godt at læse hurtigt, men man skal da først og fremmest forstå, hvad man læser.« Det er faktisk ikke rigtigt. Det gælder om at læse hurtigt, så kommer forståelsen af sig selv. Når man bevidst sætter sin læsehastighed op, sker der nok i første omgang det, at man forstår mindre, og de fleste vil så være tilbøjelige til at vende tilbage til det langsommere tempo og få større udbytte af læsningen. Erfaringen viser imidlertid, at hvis man gennem nogen tid holder den større fart, bliver forståelsen efterhånden lige så god, som den var før, ja i nogle tilfælde endnu bedre.

Træning

Det var et lille sidespring, tilbage til kurset: Til træningen bruges en slags lysbilledapparat, som kaldes et *tachistoskop*. Det er et ganske spændende apparat. Billederne vises ikke, som man er vant til, men glimtes op på lærredet en brøkdel af et sekund. Billederne er ikke smukke udsigter og den slags, men trekanter, cirkler, skæve 8-taller m. m., tal med op til 12 cifre, ord og hele sætninger. Til at begynde med er det let nok; man kan sagtens nå at se en cirkel eller et 2-tal på 1/100 sekund, det bliver straks sværere, når der er fem cifre på rad, for ikke at tale om 12. Men det er der virkelig nogle, der kan drive det til.

Foruden træningen med tachistoskopet bliver kursusdeltagerne også sat til at læse sammenhængende tekst på tid. Så gælder det om at få fart på og nå det hele igennem, før lederen siger stop.

Resultater

Der foreligger adskillige rapporter fra skoler og læseklubber i USA med beskrivelse af tilrettelæggelse af kursus, deltagerantal, opnåede resultater o. s. v. Her får De nogle tørre tal:

30 studenter:

Før kursus gennemsnitlig	222 ord/min.
Efter - - -	446 - -
Forståelse 15 pct. bedre	

50 air force officerer:

Før kursus gennemsnitlig 291 ord/min.
Efter - - 460 - -
Forståelse 7 pct. bedre

700 personer:

Før kursus gennemsnitlig 198 ord/min.
Efter - - 388 - -
Intet tab i forståelse.

De opnåede resultater fra dette kursus:

Større læsehastighed, forståelse og nøjagtighed medfører en større dygtighed i arbejdet, ligesom det er afgørende bevist, at når en person udvikler evnen til at læse hurtigere, forøges forståelsen tilsvarende, og nøjagtigheden forøges i samme grad som hastighed og forståelse vokser.

Hvad er klokken nu?

De har læst ca. 550 ord. Del antallet af ord med antallet af halve minutter og gang resultatet med 2, så ved De, hvor mange ord, De nu læste i minuttet. Var det bedre end før?

Siger De ja, så fortsæt bare med at læse til, når lejlighed gives. De skulle have chance for efterhånden at sætte Deres læsehastighed op og endda have fuldt udbytte af læsningen.

Siger De nej, så prøv at gøre Dem klart, hvorfor det ikke blev bedre. Koncentrerede De Dem? Var der fred og ro? Måske kan det hjælpe Dem en anden gang at føre et stykke pap ned over siden, så Deres hånd ligefrem tvinger øjnene til at skynde sig hen over linjen, inden papet glider ned og dækker den. De kan også lade pegefingern glide hurtigt og uden standsninger hen under linjen, så den »trækker« øjnene med sig. Prøv igen.

Er De ordblind?

Måske synes De, at De ligesom snublede hele tiden. Måske blev De – trods al umage – nødt til at læse om, fordi De opdagede, at meningen var ødelagt af en fejllæsning. Det kan have været et lille ord som »er« eller »det«, og det kan have været længere ord som »læsehastighed« eller »koncentrerede«, der voldte vanskeligheder. Hvis det er tilfældet, skal De ikke presse for voldsomt på med at læse hurtigt. De kan være ord-

blind eller læseretarderet, som det også kaldes, og nu må De se i øjnene, at superlæser bliver De næppe. Måske trænger De til særlig undervisning, som er en ret for alle – også voksne – der hæmmes i deres arbejde af dårlig læsning.

Og til slut: Ønsker De at lære at læse hurtigere og bedre? Hvis ikke, så glem det hele igen. Ønsket om at kunne er fundamentet for at lære det, men den eneste, der kan sætte farten op, er Dem selv.

Thai bryllup i København

Den ene af Kompagniets stipendiater fra Thailand, Mr. Sutin Sutinantaviriya, blev den 17. marts viet til Miss Nonglux Watanasingha, Bangkok. Vielsen fandt sted hos den thailandske chargé d'affaires i København, Mr. Bhong T. Thongchua, som forrettede den buddhistiske ceremoni. Kontorchef Harald Olsen, Risafdelingen, lykønsker brudeparret, medens han ifølge ritualet gyder indviet vand over de nygiftes hænder.

On 17th March Mr. Sutin Sutinantaviriya, who is the holder of one of the E. A. C. scholarships, was married to Miss Nonglux Watanasingha, Bangkok. The wedding took place at the home of Mr. Bhong T. Thongchua, Thailand's Chargé d'affaires in Copenhagen, who officiated at the Buddhist wedding ceremony. Mr. Harald Olsen of our Rice Department expressing his congratulations while pouring, according to the ritual, consecrated water over the hands of the newly-married couple.

Køkkenassistent
fru Marie Pedersen
fejrer den 1. april 1962
25 års jubilæum i Kom-
pagniet.

Vi ønsker hjertelig til
lykke!

boldklub

(Ø. K. B.)

Nu er det forår, og vore udendørs sportsdyrkere er enten lige kommet igang eller venter på, at deres sæson skal begynde. Vi håber på gode resultater for vore atletikfolk, fodbold- og tennisspillere samt for roerne.

Som nævnt i forrige nummer skulle vort 1. hold møde »Handelsbanken« i en kamp, hvis udfald ville afgøre, hvilket af holdene, der skulle være unionsmester. Vi vandt holdkampen så sikkert som 6 sejre mod 2 og har dermed for fjerde år i træk besat 1.-pladsen. Til gengæld ligger vort 2. hold stadig sløjt, det har kun fået 1 point i 3 kampe. Hvornår mon det lykkes at interessere nogle af vore mange damer for at spille badminton, således at også 2. holdet kan møde fuldtalligt?

KFIU's nye arrangement »Fastelavnsturneringen«, som blev spillet i mixed double, blev en stor succes. Der var anmeldt 38 par, og vi havde den glæde, at to af vore herrer sammen med damer fra »Danmark« deltog i slutkampen. Det var parrene Tom Christensen/A. Munk og Ole Kieler/A. Frey, der blev henholdsvis nr. 1 og 2.

De individuelle unionsmesterskaber har været afholdt i dagene 17.-25. marts. Resultatet vil blive meddelt i næste nummer.

Tre herrer fra førsteholdet, Tom Christensen, N. J. Harboe og Ole Kieler samt frk. Skovbro, D. S., er alle udtaget til at repræsentere KFIU ved landsstævnet i firmabadminton, som afvikles i Ollerup den 31. marts og 1. april.

Vor interne turnering i single og double vil blive afholdt i maj måned.

Den ordinære KFIU turnering, hvor vi deltog i B-rækken, er forbi. Vi endte på 3.pladsen efter »Philips« og »Telefonen«, til hvilke hold vi kun tabte med 4-5. Desværre måtte vi undvære en af vore bedste spillere, nemlig Henrik Møller, der er Ø. K. B. mester, ellers havde der været god mulighed for oprykning til A-rækken. Men vi forsøger igen til næste sæson.

I pokalturneringen for tremandshold vandt vi endnu

en sejr, idet vi slog »Philips« 5-0. Derefter tabte vi desværre til »Handelsbanken« 4-5. Vinder blev »Coda«.

KFIU mesterskaberne blev spillet søndag den 11. marts i Knuthenborghallen. Vi havde 7 spillere med, der dog ikke nåede længere end til de indledende kampe.

Vore spillere har gennem flere træningskampe på frosne, snefyldte eller mudrede baner forberedt sig til den kommende sæson, hvor begge vore hold vil kæmpe som løver for at fastholde deres førstepladser i henholdsvis Mester- og B-rækken, og da vi i øjeblikket disponerer over en stor og interesseret spillerstab, må vi håbe, at det lykkes.

Der har i vinterens løb været trænet flittigt i salen på Nyboder skole, og der har nu været afholdt gymnastikprøver til idrætsmærket. Der deltog 17 mand i prøven, og heraf bestod 14. Sæsonen slutter med udgangen af maj, så der er mulighed for endnu en prøve, dersom der er flere medlemmer, som har lyst til at forsøge.

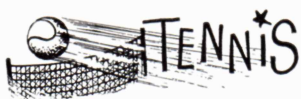

Sæsonen er ved at være forbi, og ved et tilbageblik må vi desværre konstatere, at resultatet ikke blev så godt som ventet. Det har knebet med tilslutning til træningen om lørdagen, og det er en skam. Salen i Idræts- huset er god, men også dyr, så spillerne bør være mere flittige i den kommende sæson, således at Brahtz kan få så stort et materiale som muligt at arbejde med. Hvilken placering, vi til slut opnår, er endnu usikkert, men teoretisk har vi stadig mulighed for en 2. plads.

Roning

Bådene og lokalerne er ved at blive gjort istand til den forestående sæson, og vi håber at kunne hejse vor stander i første halvdel af april.

Vi regner med at kunne disponere over mindst lige så mange baner som i fjor på Ryparkens anlæg, når sæsonen begynder engang i april.

H. B.

Ø. K. og Sømandsidrætten

Der var engang, at det at sejle var idræt nok i sig selv. Man gik to-skiftet vagt, og Ø. K.'s flåde bestod for en stor del af store hvide motorskibe med fire skråtstillede master. Søfolkene fandt hurtigt ud af, hvem der skulle holde disse smukke skibe hvide, og hvem der skulle vaske de skråtstillede master. Det at »vaske ned« på en skråtstillet mast var ikke så lidt af en idrætspræstation. Nutildags er der i skibene tre-skiftet vagt hvilket normalt giver 16 fritimer i døgnet. Det er klart, at disse fritimer gav et vacuum, som skulle udfyldes, og hvad var bedre end at udfylde det med idræt?

I langt de fleste Ø. K.-både har der i løbet af de sidste ti år været skibsklubber. Nogle har været rene idrætssklubber, hvor man kun beskæftigede sig med vor nationale idræt, fodboldspillet, andre rigtige skibsklubber med et bredt program, der omfatter alt lige fra »bingo« via idræt til studiekredse.

Handelsflådens Velfærdsråd vil på ingen måde tage patent på sømandsidrætten, for vi ved, at der allerede i 1924 var en velorganiseret skibsklub om bord i den femmastede bark »København«. Her havde man både idræt, underholdning og forskellige konkurrencer på programmet. Idrætsarbejdet til søs kom blot ind i velorganiserede rammer, da Velfærdsrådet blev stiftet ved lov i 1948.

De første år så mange, især ældre søfarende, med skepsis på sømandsidrætten, og mange sagde rent ud, at det var en »døgnflue«. Tiden og især resultaterne har vist noget ganske andet, for sømandsidrætten er kommet, fordi der var behov for den, og den er kommet for at blive.

For at få sat gang i idrætten, måtte man have konkurrencemomentet ind i billedet, og derfor blev der i samarbejde med det norske, svenske og finske velfærdsråd tilrettelagt en *Nordisk Verdensserie i fodbold* og en *Nordisk Landskamp* i fri idræt, der stod åben for alle skibe af nordisk nationalitet.

Disse konkurrencer var de første år domineret af rederiet J. Lauritzen's skibe, men i de senere år har Ø. K.-bådene blandet sig stærkt i kampen om sølv-tøjet.

Lad os se på de sidste års resultater, som taler for sig selv:

Nordisk Verdensserie i fodbold

I 1960 blev Ø. K.'s »Simba« bedste danske fodboldskib i *Nordisk Verdensserie* og nr. 3 ud af de 776 deltagende nordiske skibe, og man kunne tælle 3 Ø. K.-både blandt de 30 bedste på den nordiske rangliste.

Nordisk Verdensserie i fodbold 1961 er netop afsluttet og her blev »Jutlandia« nr. 4 ud af 828 nordiske skibe og nr. 1 på den danske rangliste. Af de 17 danske skibe, der var placeret inden for de 138 bedste nordiske fodboldskibe, var de 10 fra Kompagniet, så det fortæller jo lidt om Ø. K.-folkenes fodboldaktivitet.

»Jutlandia« vil blive fejret ved hjemkomsten til København i midten af maj. Ved den lejlighed vil klubben få overrakt Velfærdsrådets store sølvskjold, *Dansk Idrætsforbund's* smukke vandrepokal samt *Annam-Pokalen*, der hvert år gives til det skib inden for Kompagniet, som bliver bedst placeret i den *Nordiske Serie*. Endvidere vil hver spiller få overrakt Velfærdsrådets smukke erindringsplakette. »Jutlandia«s fodboldspillere fortjener al den virak, for de har hele året vist fodboldspil af meget høj klasse.

Nordisk Landskamp i fri idræt

I *Fri Idræts-Landskampen* konkurreres der i fire discipliner, nemlig: 100 m løb, kuglestød, længdespring og højdespring. Der gives points efter den internationale tikamp-tabel.

Danske søfarende lavede »hat trick« ved at vinde denne spændende landskamp for 3. år i træk. Man var lige til det sidste truet af svenskerne, men vi slog dem »på målstregen«.

Danmark vandt med 1.572.918 points.

På den rekordliste, der omfatter de bedste atletikskibe, indtages de tre første pladser af følgende: »Simba«, »Sumbawa« og »Malacca«. Det er første gang i

M/S »SIMBA«. Tre af sportsklubbens medlemmer efter overrækkelsen af præmierne. Fra v. matros Ole Jensen, bådsmand Kurt Egon Frandsen og klubbens formand, maskinassistent Erik Christoffersen.

sømandsidrættens historie, at man har en »Ø. K.-trio« på toppen i *Fri Idræts-Landskampen*. Ud af de 46 deltagende danske skibe var de 11 fra Kompagniet.

Hovedpræmien, som tilfaldt den vindende nation, var udsat af det svenske velfærdsråd, og præmien var et smukt maleri af den kendte svenske kunstmaler Wicmann. Maleriet forestiller »Skeppsbron« i Stockholm. Denne præmie fik skibsklubben »Simba« overrakt, da skibet kom til København i midten af marts. Endvidere fik klubben et stort sølvskjold af Handelsflådens Velfærdsråd samt *Fenja Dan-Pokalen*, som er en vandrepokal udsat af det kendte sportsfirma *Poul Holm* til bedste danske atletikskib.

Svømmekonkurrencen

Specielt for danske søfarende er der tilrettelagt en *svømmekonkurrence*, og her gælder det om at få så mange som muligt til at svømme de obligatoriske 200 meter. Svømmemåden er fri og uden tidtagning.

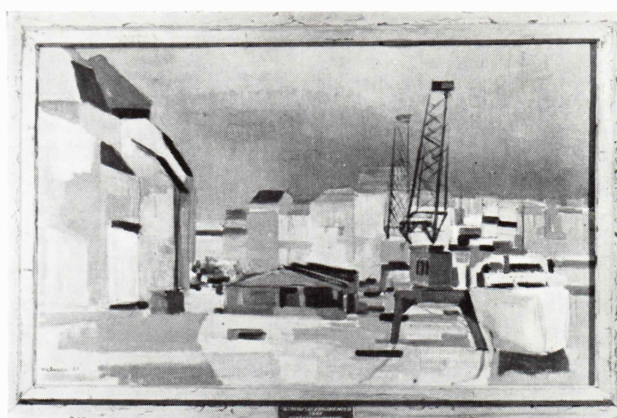
At kunne svømme skulle jo være helt naturligt for en mand, der har valgt havet til arbejdsplads, men dette er desværre langt fra tilfældet, selv om der ved vore søfartsskoler gøres et ihærdigt arbejde for at lære de vordende søfarende at klare sig i det våde element. Deltagerantallet i vore svømmekonkurrencer er steget år for år. Man begyndte med ca. 500 deltagere, og sidste år var der lige ved 1.000.

Det er vort håb, at flere og flere søfarende vil gøre det til en fast regel hvert år at aflægge svømmeprøven for på den måde at få kontrol på deres svømmefærdighed.

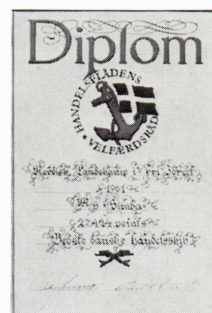
Ingen Ø. K.-både blev topplaceret i sidste års svømmekonkurrence, men 9 ud af 41 deltagende skibe var fra Ø. K., og bedst placerede skib fra Kompagniet blev »*Selandia*«, der opnåede 50 % deltagelse.

Hvad kan nu være årsagen til, at klubberne inden for Ø. K.-flåden hører til den danske handelsflådes mest velorganiserede skibsklubber?

Det kan være vanskeligt at svare på, men mon det ikke dels skyldes, at Ø. K.-bådene på grund af deres størrelse og blandede stykgodslaster har forholdsvis lange havneophold på pladser som f. eks. Bangkok, hvor vi har fået et fint velfærdscenter i »Mariners' Club«. Endelig får mange Ø. K.-både en god start i idrætskonkurrencerne, når de på udrejsen ligger i Antwerpen og Rotterdam, hvor de danske søfolk er velkomne gæster på de norske og svenske idrætsanlæg, for ikke at tale om det moderne internationale idrætsanlæg, som hollænderne anlagde, da man efter krigen genopbyggede og moderniserede Rotterdams kolossale havn. De sidste to år har der i idrætssæsonen været afholdt norsk/danske idrætssuger i Rotterdam og Antwerpen

»Simba«s præmiehøst

med stor deltagelse, og heraf var ca. halvdelen af søfolkene fra Ø. K. Mangen en skibsklub har her fået en »flyvende start« i vore konkurrencer.

Skeptikernes påstand om »at det med søfolk og idræt er en døgnflue«, kan man vel roligt feje af bordet, når man ser tilbage på sømandsidrættens gode resultater gennem de sidste ti år.

Idræt er en selvfølge for folk i land, og mere end en million af den danske befolkning er aktive idrætsudøvere, så hvorfor skulle søfolkene ikke finde deres naturlige plads inden for idrættens rammer.

Det er glædeligt for arrangørerne at se sømandsidrætten blomstre og nyde anerkendelse, ikke alene inden for søfartens snævre kreds, men også inden for de nordiske idrætsforbund.

Bent Erik Orth

HANDELSFLÅDENS VELFÆRDSRÅD

